

[Zahle.]

ning til bitter personlig Strid og forvolde mange Saar ud over det økonomiske. Spørgsmaalet om Appel til Højesteret af en ved Landsretten faldet Dom er i Forhold til Beslutningen om at anlægge Sagen ved Landsretten et ringe Spørgsmaal, Ansvaret ved at tilraade eller fraraade oprindeligt at anlægge Sagen er langt større end Ansvaret ved at tilraade eller fraraade en Appel af Dommen. Det er det saa meget mere, som Sagen, naar der rejses Spørgsmaal om at anlægge Sag eller lade være, endnu ikke er prøvet for nogen Ret eller undersøgt ved nogen Rets Hjælp, det er den retligt uoplyste Sag, der er Spørgsmaal om at anlægge eller ikke anlægge. Naar derimod en Landsretsdom er faldet, er hele Sagen oplyst for Retten, og Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal appellere denne Dom eller ej, er derfor langt lettere at afgøre. Det forekommer mig derfor urimeligt, at Retten til at tilraade eller fraraade Appel skal forbeholdes nogle særligt udvalgte, nogle ganske enkelte. Naar der er Tale om Proces, lægges det store Ansvar paa Landsretssagførerens Skuldre, og er han god nok til at raade, naar der fra først af er Tale om at anlægge Sagen, saa maa han ogsaa, naar han har bevaret sin Parts Tillid under Førelsen af Sagen for Landsretten, være god nok til at sige det afgørende Ord om, hvorvidt Sagen skal appelleres til Højesteret eller ikke. Nu kan han vel ogsaa nok tages med paa Raad, men Spørgsmaalet om Appel beror paa, om man kan faa nogen Højesteretssagfører til at antage Sagen. Desuden maa man huske paa, at Højesteretssagføreren, der som ny Mand kommer til og skal dømme om, hvorvidt Sagen skal appelleres eller ikke, kender ikke Sagen nær saa indgaaende som den Landsretssagfører, der har ført den for Landsretten. Det, der foreligger for Højesteretssagføreren, nu efter at vi har faaet mundtlig Procedure ved Landsretterne, er i og for sig kun nogle Protokollater og saa, hvad han kan faa at vide af Landsretssagføreren. I Virkeligheden er det saaledes, at Højesteretssagføreren, naar han skal tilraade eller fraraade Appel i en betydelig Sag, bliver nødt til at raadføre sig med Landsretssagføreren og faa ham til at fremstille den for sig; Lands-

retssagføreren, som har ført Sagen for Landsretten, maa fremstille Sagens Sammenhæng for Højesteretssagføreren, for at han kan faa den nødvendige Grund under Fødderne til at tilraade eller fraraade Appel. Men saa er det dog urimeligt at fratage Landsretssagføreren Retten til selv at sige det afgørende Ord, naar det i Virkeligheden er ham, der maa give Højesteretssagføreren de Grunde, paa hvilke denne skal støtte sin Afgørelse.

Og naar vi saa kommer til Spørgsmaalet om Sagens Førelse, mener jeg, at der kræves større Dygtighed, større Aandsnærværelse, Menneskekundskab, Erfaring og Indsigt paa mange Omraader til at føre en Sag for Landsretten end til at føre den for Højesteret. Nu er der naturligvis udygtige Landsretssagførere, men der er sandelig ogsaa udygtige Højesteretssagførere, og det kan vel hælde, at en Højesteretssagfører er i Stand til at faa Sagen bedre oplyst for Højesteret, end en daarlig Landsretssagfører har faaet den oplyst, men det kan virkelig ogsaa hælde, at en Sag bliver tabt for Højesteret, som ikke vilde være blevet tabt, hvis den dygtige Landsretssagfører, der førte den for Landsretten, havde faaet Lov at møde for Højesteret og føre Sagen der med den Indsigt og det Kendskab til Parterne og Sagen, som han har fra sit Arbejde med den ved Landsretten, saa det kan gaa lige op. Men givet er det, at naar man begynder Sagen ved Landsretten, foreligger den uoplyst, og den Sagfører, der skal føre den for Landsretten, skal skaffe hele Sagen klart belyst, drage den ud af Mørket og fremlægge alle Oplysninger om den for Retten, han skal være med til Vidneførsler og paa alle andre Maader søge Sagen oplyst. Naar Sagen derimod skal procederes for Højesteret, er den alt overvejende Regel den, at man bygger paa de Oplysninger, der er tilvejebragt ved Landsretten, og Højesteretssagføreren skal blot fremlægge det, som Landsretssagføreren har tilvejebragt, paa en klar og tydelig Maade i det Omfang, hvori han nu evner det. Derfor er det Arbejde, Landsretssagføreren skal gøre, betydeligere og, hvad der navnlig har Betydning i denne Sammenhæng, betydelig vanskeligere end det Arbejde, Højesteretssagføreren skal gøre.

En af alle for Retsindighed og Dygtig-